

Latweefchu Uwfes.

Ur augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 10. Zettfortbeenâ 5tâ Merz 1825.

3 s W i d s e m m e s.

Mufu Widsemmes beedriba us labbafu lauku fohpſchanu jau tanu gaddâ 1811 lifte ſinnamu darricht, ka:

„Tas Widsemmes ſemneekſ, ka wairak kâ
„birvi puhru weetas wahjas pliffas meſchu
„ſemmes (ſchuttet) pee beidsamas labbibas
„fehſchanas par wiſſeem wairak ar meſchu
„kohku fehflu (behrſes, preedes un eglas)
„apfehjis, un to jaunu meſchu augumu
„iſchetruſ gabbus no apſtahdeſchanas no
„lohpeem iſfargajis, dabbu ſimts rubb.
„banko. Ka ta ar weenu puhru weetu dar-
„rijis, dabbu 50 rubb., un par puſſ puhru
„25 rubb. banko.“

Bet 10 gaddi aiſgahje un ne weens ſcho gohda maſu ne praſſija, kamehr iſgahjuſchâ ruddeni ſchi Widsemmes beedriba warreja to leelu gohda maſu weenam ſemneeku wihram eedoht, kam no kirſpehles baſnizkunga un no baſnizas preeſchneeka kunga peeſlahjamas parahdiſchanaſ grahmatas bija. Scho gohda maſu no 100 rubb. dabbuja tas Turraides kirſpehles, Inzeem muichas ſaimneekſ, Wezzsemmes Jahnis par to ittin uſteizamu uſkohpſchanu to pee winna mahjahm peederrigo meſchuſemju. No ſchi ſemneeka wihra tohp tanuſ rakſtôs, ka winna labbad beedribai tappe preeſchâ lifti, ta ſazzihts:

„Par 24treem gadbeem, fo tas ſaimneekſ irr eekſch Wezzsemmes mahjahm, wiſch allaschin to atrastu jaunu meſchu irr kohpis un fargajis, wiſch allaschin irr gabdajis, ka tee atlaſti ſemmes gabbali atkal taptu ar meſcha kohku fehflu pareiſi apſehiti, un wiſch ſmuſku meſchianu no preeſchu un lappu kohkeem irr uſaudſinajis. Wiſch ittin pliffus klaijumus, kaſ pehz gannibahm ween geldeja, ar behrſu kohku fehflu ap-

fehjis, ir jaunas behrſes tē ſtabdijis, to wezzaku augumu wiſch prahtigi iſzirtis, ta ka taggad atkal par lohpu gannibu derr, to jaunaku augumu wiſch peeſlahjumâ beefumâ uſturrejis; ta ka wiſch taggad no paſchu mahju rohbeſcheem, zik paſcham wajaga, malkas dabbu, un gan drihs jau pee bueſchanaſ geldigus balkus warr zirſt. Preeſk irr ſchi ſemneeka prahtigu dſihwoſchanu ar ſawu meſchu redſoht, wiſſuwairak ka winna widdû daudſ ſamaitatu, pagallam nopliz- zinatu ſemmes gabbalu mehds redſeht.“

Zerredama ka ſchi labba preeſchſihme daſchus zittus ſemneekus ſkubbinahs ta arri darricht, Widsemmes beedriba us labbafu ſemmes fohpſchanu irr ſpreedufi, to ſinnu no iſballiſchanaſ ſchihs gohda maſas latweefchu un iggaumu wallodâ lifi nodrukkeht, ka paſchi ſemneeki to dabbutu ſinnaht.

N. no Lõwis,

ſittehrs tahs Widsemmes lauku beedribas.

No Augſch galla.

Jägahjuſchâ gaddâ Birſchu un Callas draudſe dſimmuſchi irr 196 behrni, prohti 92 puischi un 104 meitas. Starp ſcheem behrneem bija 4 pahri dwihniſchi un 4 behrni ahlraulibâ. Ka mirruſchi peerakſtiti tappe 86 zilweki, prohti 47 no wihriſchkaſ un 39 no ſeewiſchkaſ fahrtas; laulati tappe 39 pahri. Pee Deewa galda peegahje (eekſch 2 reiſahm) 3537 kriſtiti zilweki. Par peeauguscheem kriſtiteem zilwekeem tappe eefwehtiti 69 meitas un 6 puischi. Mufu draudſe weenâ gaddâ puischi, ohtrâ atkal meitas tohp eefwehtiti, tapehz ka mahzitais labbaki ſawâ nammâ warr winnus mahziht un walbiht. Ja lohti leela wajadsiba irr, tad wehl ihpaſchi tee zitti behrni mahziti un eefwehtiti tohp. Sargaſchanaſ bakkes tappe eeliftas 49 behrneem — un

eefsch 18 gabdeem 1246 behrni irr glabhti tap-
pufchi no breefnigas fehrgas — Jo jau fenn
tahs nifnas bakkes ne warr wairak eefagtees
muhfu draudse — un tiffai draudses mallâ da-
schureis kahds nenoseedfigs behrninsch winnahm
par laupijumu paleef. L.

No Wahzsemes.

Pee teem leeleeem pluhdeem Bewrar mehnefi
fahtoht Ollenderu semmê arri tâpatt kâ pee mums
neisteizama fahde un leelas nelaines notiffu-
fchas. Weena jauna semneeku meita, dsirbede-
ma ka uhdens wilni fehnahtdami krahtdami ir
tahs mahjas, fur dsihwoja, nopluhdinaja,
steigfchus fawu wezzigu flimnu mahti us behni-
nu usneffe un darrija tâ arri ar peezeem kaiminu
behrneem, jo wiffi wihrifchki un stipri feewifchki
bij pee walnu apstiprinafchanas un apfarga-
fchanas un tee behrnini weeni paschi bij mahjas.
Maifes labbad ta jauna meita atkal no behnina
nokahpe un lihds kaflu par uhdeni isbridde lihds
maifes flapju. Tiffai pahrnahfufi us behni-
neem, uhdens mahtigi lihds juntu kahpe: Nu
fchi labba meita steigfchus no dehleeem un no
fahrteem stelles taifija augstakas par jumta
fchuffureem, un darbojahs, kamehr mahti ir
tohs peezus behrnins te usdabbuja, beidsiht
patte te arri no flihfchanas isbehdse. Schinnis
stellês teem septineem zilwekeem deena un nakts
bij japaleef, kamehr masa lairwa, kas jau dauds
zittus zilwekus bij isglahbust, abrauze un ir
fcho labbu meitu ar fawu wezzu mahti un ar
teem peezeem behrneem no uhdens nahwi is-
glahbe. (No Leepajas awifehm.)

No Sprantschu semmes.

Muhfu kalnu aprinkî weens dakteris, ar
wahrdû Tarwanels, 16tâ Januar tik ne no wilka
tappe faplehstis. Wimsch pats tâ raksta: „Es
wakkar pawakkarâ no weena flimna, fo muhfu
kalnds bij pahraudsijis, jahfchus us mahjahm
dewehs, un weenâ weetâ us zellu es to sneegu
itt zecti famihtu atraddu un dauds leelas affins
fihmes us to paschu weetu; blakkam bija peh-
das, itt kâ no sinaggas aishwilltas leetas, un
fchur tur wehl affins fihmes. Es dsinnu fchih-

pehdas par kahdu gabbalinu, us weenu reisi
es eeraudsiju ittin leelu wilku, kas ais masa
pakalna zilweka meefas ehde. Mans sirgs
baidijehs atfahpdamees, bet te jau wilks, lihki
pamettis, bija flahht un uslehze mannam fir-
gam us frustu, es knaschi no sirga noht,
gribbeju peelahdetu pistoli no fedlu kohzora
israut, bet to ne warreju ahtrumâ isdabbuht.
Wilks mannim uslehze, eefohde manni gihmi,
plezzâ un beidsiht ziffâ, tik ilgi es to pistoli
rohkâs bij dabbujis un nu es eefchahwu wiffu
fchahwenu breefnigam swehram paschâ atpleh-
tufchâ rihflê. Swehrs tulihht faplakke bes
dsihwibas. Bet fo nu darriht? — Sirgs
bij aishfrehjis prohjam un es biju dikti fareets
un kâ apstulpis. Pa laimi diwi jahjeji gad-
dijahs us zellu, tas weens mannim derwe
tulihht fawu sirgu un tâ es pahrnahzu mahjas.
To wilku es pateefi bij noschahwis, to zilweku
lihki ne warreja wairs pasiht, jo gihmis bij
isehstis un arri meefa usplehsta. Tâ ir man-
nim buhtu gahjis, ja Deews ne buhtu apschel-
lojees un brihnifchigi manni isglahbis.“ —

Wehl no Sprantschu semmes raksta, ka wee-
nâ zeemâ fchi nelaine notiffufi. Diwi mast
behrni spehleja kohpâ, tas weens to ohtru ar
nafi, fo rohkâs turreja, gribbeja atstumt un
ne gribbedams to nafi ohtram eegrubde firdi, ka
tulihht nomirre; tehws atfrehjis pirmâ ahtrumâ
un dusmibâ tam dsihwam behrnam tahdu stipru
fitteni us galwu derwe, ka to tulihht nositte!! —
Kas warr bes schauschalahm fcho nelaimi lassiht?
To padarra nesinnafchana un ahtrums. —

Mahzees: Lew ne buhs behrneem ar na-
scheem un affahm leetahm laut spehleht.

Mahzees wehl: Lew ne buhs no dusmibahm
lift pahrneemtees, ka tu pats par swehru
ne tohpi.

Teefas flubdinafchanas.

No tahm teefas grahmatahm tahs Zulkumes aprinka
teefas.

Eefsch konkurfes leetahm par to pakkal paliffufchu
mantu ta nelaika meldera Konrad Christoph Michaelsen.

Notizzis 12tâ Bewrar 1825.

Us pawehleschannu tahs Reiserifkas Majesteet,

ta Patwaldineeka wiffa Kreewu u. t. j. pr., tohp no
Zulkumes aprinka teefas sinnamu darrihts schis

S p r e e d u m s.

Kad, pehz nolifchanaſ ta S. 495. to ſemneeku lik-
kumu un tahs ſchurp atnahkuſchaſ pawehleſchanaſ ta
Kurſemmes Oberhofgericht, ſtarp teem, kam datta
irr pee ſchihs konkurfes leetas, buhs raudſiht winnus
ſalihbſinaht, kad arri taſ lihdfſchinnigs konkurfes
mantas pahrwalditais luhdſis, lai winnu atlaiſch;
tad tohp wiſſeem, kam datta irr pee ſchihs konkurfes
leetas, uſliktis, lai 18ta Merz ſchi gadda, preekſch
ſchihs aprinka teefas atnahk, ka, ja ta eedohmata
ſalihbſinaſchana naw idarrama, warretu zittu kon-
kurfes mantas pahrwalditaju eezelt, — un buhs no
teem, kaſ naw atnahkuſchi, ta dohmaht, itt ka tee
buhku ar meeru, fo tee klahrbuhdami ſpreedihs. —
Wehl ſcho teefas ſpreedumu buhs zaur Bahzu un
Latweeſchu awiſehn wiſſeem teem sinnamu darriht,
kam datta irr, un ka taſ pateefi notizzis, buhs nolikt
brihdi parahdiht. No teefas puffes. 2

Auſſcham peeminnetâ deenâ fluddinahts.

(Aprinka teefas appakſchraſti.)

To irr iſbewis un us tizzibu appakſchraſtijis
(S. W.) ſiktheſs George Paul.

Uſ pawehleſchanaſ tahs Keiſerifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffa Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Paſtendes pagasta teefas wiſſi tee, kam pee
tahs palſkaſ palikkuſchaſ mantas ta Paſtendes muifcha
nomirruſcha jehgera Gerhard Baumann kahdas taiſnas
mekleſchanaſ jeb praſſiſchanaſ irr, ſcheitan aizinati,
lai diweju mehneſchu ſtarpâ no tahs ſcheit appakſchâ
rakſitas deenas lihds rotu April ſchi gadda pee ſchihs
pagasta teefas peeteizahs, un lai ſawas mekleſchanaſ
un praſſiſchanaſ teefas grahmataſ (protokollê) leek
ſaraktiht, ar to nepamettamu pamahziſchanaſ, ka
pehz aigahjuſcha nolikta laika ne weens ar ſawahm
praſſiſchanaſ wairs ne tapſ dſirdehts, bet ka win-
nam tapſ uſliktis muſchigi kluffu zeſt. Paſtendes
pagasta teefâ 14ta Wewrar 1825. 3

(S. W.) Friedr. Jaunſemme, pagasta wezzakais.
(Nr. II.) Nollendorff, pagasta teefas ſrihweris.

Uſ pawehleſchanaſ tahs Keiſerifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffa Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no leelas Wirzaues pagasta teefas wiſſi parradu
deweji ta leelas Wirzaues ſaimneeka Lipſche Fizz,
par kurra mantu dehl truhkumu inventariumu un
zittu parradu zaur ſchihs deenas teefas ſpreedumu
konkurfis noliktis, uſaizinati, lai pee ſaudeſchanaſ
ſawas teefas eelſch diwehm mehneſcheem, prohti lihds
15tu April ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas ar

ſawahm praſſiſchanaſ un ſkaidrahm parahdiſcha-
nahm atnahktu un tad to tahlako pehz preekſchraſtu
to likkumu nogaiditu.

Leelas Wirzaues pagasta teefâ 16ta Wewrar
1825. 3

(S. W.) Kable Dahwe, pagasta wezzakais.
(Nr. 8.) J. Jurkiewicz, pagasta teefas ſrihweris.

Uſ pawehleſchanaſ tahs Keiſerifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffa Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no leelas Wirzaues pagasta teefas wiſſi parradu
deweji ta leelas Wirzaues ſaimneeka Tſchwil Tſchfaba,
par kurra mantu konkurfſe ſpreekſta, aizinati, lai lihds
15tu April ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas ar
ſawahm praſſiſchanaſ peeteizahs, un tad nogaida,
fo teefa ſpreedihs.

Leelas Wirzaues pagasta teefa 16ta Wewrar
1825. 3

(S. W.) Kable Dahwe, pagasta wezzakais.
(Nr. II.) J. Jurkiewicz, pagasta teefas ſrihweris.

Uſ pawehleſchanaſ tahs Keiſerifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffa Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Wahnes pagasta teefas wiſſi parradu deweji
to diwju Wahnes ſaimneeku Keelekuly Furre un Gob-
ſem Fridrik, par kurru mantu dehl truhkumu inwen-
tariumu un zittu parradu zaur ſchihs deenas teefas
ſpreedumu konkurfis noliktis, aizinati, lai pee ſaude-
ſchanaſ ſawas teefas lihds 23ſchu April 1825 pee
ſchihs teefas ar ſawahm praſſiſchanaſ peeteizahs,
un tad ſagaida teefas ſpreedumu, Wahnes pagasta
teefâ 23ſchâ Wewrar 1825.

††† Dſenne, pagasta wezzakais.

C. Treugut, pagasta teefas ſrihweris.

Uſ pawehleſchanaſ tahs Keiſerifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffa Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no tahs eelſch Zulkumes aprinka buhdamaſ Bri-
ſilles pagasta teefas wiſſi tee, kam kahdas taiſnas
praſſiſchanaſ jeb zittas kahdas mekleſchanaſ pee teem
ſawas mahjaſ nodewuſcheem ſaimneekem Welme
Unſz, Limbe Unſz, Breſkalin Ernt un Kallei Mattihs,
zaur ſcho teefas fluddinaſchanaſ aizinati, lai pee ſau-
deſchanaſ ſawas teefas lihds 11tu April mehneſcha
deenu ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas peeteizahs.
Briſilles pagasta teefâ 4ta Wewrar 1825. 1

(Pagasta teefas appakſch rakſis.)

(S. W.)

Uſ ſpreekſchanaſ tahs Behrsmuiſchaſ pagasta teefas
tohp wiſſi tee raddineeki tahs nelaiſka kalpa ſewas
Dahrtes, no Behrsmuiſchaſ Sarrinu Ewarta mah-
jahm, kam pee winnas palikkuſchaſ mantas mekle-

fehanaß un prassifchanaß irr, jeb kam fehkeet, ka warroht ko prassift, fcheitan aizinati un fafaukti, lai 17tâ April fchi gadda pee fchiß pagasta teefas atnahf, un fawas peeminnetas meklefchanaß un prassifchanaß, kâ pehz liffumeem waijag, peeteiz, ar to ihpafchu pamahzifchanaß, ka wiffi tee, kas fawas meklefchanaß un prassifchanaß eekfch fcho weenweenigu un ißflehdsam terminu (noliftu brihdi) ne bußß, kâ peeklahjahß, peeteikufchi, fawas prassifchanaß faudehß, un ka eekfch fchiß leetas taps fpreestß un noliftß, kas teefa irr un ar liffumeem fa-eet.

Zelaisß ar sehgei un appalfchrafteem tahß frohna Behrnmuischas pagasta teefas 17tâ Bewrar 1825.

(S. W.) Us teefas pawehleschanaß,
(Nr. 31.) Wilhelm Schwanenberg, pagasta teefas ffrihweris.

Kad us pawehleschanaß tahß Luffuma pilsteefas tahß tam no Lestenes muischas par rekrutu nodoham Mikkel Fridrichem peederrigas leetas no 10 puhreem rubfu, 10 puhreem meesch, 1 wehrfi, 1 gohwi un to rubfulauku no 1½ puhru ißfchschanaß uhtropé ja-pahrdohd, tad taß wiffceem teem, kurei fchiß leetas pirkf gribbetu, teef sinnamu darrihtß, ka winnaß 11tâ Merz mehnescha deenâ fchiinni gaddâ zaur Lestenes pagasta teefu pahrdohhtas taps.

Lestene 25tâ Bewrar 1825.
(S. W.) Us teefas pawehleschanaß,
(Nr. 15.) Frd. Wagner, pagasta teefas ffrihweris.

No Palanges pagasta teefas tohp itt wiffi parradu deweji fcho peezu faimneeku, prohti no Palanges wezza meeßta: Mikodem Stufusa un Laure Filipfa; un no Polibgir zeema: Michal Kube, Christoph Schuisel un Jakuba Ukselis, kas parraddß eetappufchi un par kureu mantu konkurfe irr nolifta, usaizinati, lai tanni zaur liffumeem nospreestâ laikâ pee fchiß pagasta teefas peeteizahß, ja ne, tad turplikam ar fawahm parradu atrassifchanaß wairß ne taps dßirdeti. Palanges pagasta teefâ 4tâ Bewrar 1825. 2
Brutßkufß, pagasta wezzakais.
J. Eckmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdaß prassifchanaß jeb parradu meklefchanaß pee ta Kligger muischas faimneeka Puffen Janna, kas patß gribbedamß fawas mahjaß nodohd, tohp fcheitan no Kligger muischas pagasta

teefas aizinati, lai ar fawahm taifnahm prassifchanaß wiffwehlaß lihdß 10tu April f. g. Kligger muischa atnahf, un tad to fagaiba, kas pehz liffumeem taps fpreestß. Kligger muischas pagastu teefâ 16tâ Bewrar 1825. 2

Us tizzibu,
(Nr. 5.) P. F. Diekmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji ta Schkehdes faimneeka Bal-lodu Frizza, kas, ne warredamß wairß par faimneeku buht, fawas mahjaß nodohd, tohp fcheitan no Schkehdes pagasta teefas aizinati, lai ar fawahm taifnahm prassifchanaß 12tâ Merz mehnescha deenâ fchi gadda pee Schkehdes pagasta teefas peeteizahß. Schkehdes pagasta teefa 12tâ Bewrar 1825. 2

(S. W.) ††† Preeden Wezz Ehrmann, pagasta wezzakais.
Chr. Mehse, pagasta teefas ffrihweris.

No Ehdoles pagasta teefas tohp tee Tschigani Klahwe un Friz; kas tanni November mehneschâ 1824 eekfch Kimmahles frohga ußturrahß, bet taggad nefinnami kur ußturrahß, aizinati, fawuß, tam kal-pam Zehkab no Ehdoles Plazze mahjahm Eihlâ dohtuß 2 firguß eekfch 6 neddelahm no tahß deenas fchiß fluddinafchanaß prett atlihdßinafchanaß tahß fahdes, ko ta ußturreschana par teem 2 eekihlateem firgeem ißneßß, fawuß firguß pretti nemt, jo pehz fchi nolifta laika tee peeminneti firgi uhtropé taps pahrdohhti. Ehdole, 24tâ Januar 1825. 2

Ehrmann Nahting, pagasta teefas wezzakais.
(Nr. 14.) G. Monkwiz, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanaß.

Us Jahneem 1825 ta mohderes buhßchana ar 60 flauzamahm gohwim us Wpßchuppes frohna muischu us arrenti irr dabujama. Tee kas to gribbetu usnemt un kas spehj galwoht par to arrentes naudu, lai us to peeminnetu frohna muischu peeteizahß. 1

Zai nakfi no 22tru us 23fchu Bewrar beenu no Zibrulkrohga pee Dohbeles divi semneekufirgi irr nosagti, abbi gaischi bruhni ar masu haltuminu peerß, weens 4 gaddu wezß un ehrelis; kas ohtrß 9 gaddu wezß un ruhnihtß. Kas no fcheem firgeem Lestene taifwu sinnu dohß, peenahkamu patezibasnaudu dabuhß.

Es zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-Provinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 86.